

DORPS-RESTAURANTS OP HET MENU!

Een recente publicatie in zakformaat. Pittige recepten gebaseerd op jaren ervaring. Een werkmodel dat mensen bindt en verbindt. Een sociaal schot in de roos voor wie niet alleen graag eet, maar ook graag ontmoet. Laagdrempelig en lokaal zijn ze, daardoor alleen al, voor velen een geschenk uit de hemel. Het draaiboek Dorpsrestaurant warm aanbevolen voor wie met dit werkmodel aan de slag wil in eigen buurt of gemeente.

meer p.3

VISITATIES in de SHMn

Sinds eind 2012 wordt de sociale huisvestingssector grondig doorgelicht in het kader van de kwaliteitsbewaking. De visitatiecommissie, een commissie van experts, onderzoekt, beoordeelt en schrijft rapporten met aanbevelingen en verbeterpunten. Als het moet staan er ook herexamens op de agenda. Eind juni 2016 loopt de eerste ronde af. We bieden een eerste doorkijk in de rapporten, waaronder ook enkele over West-Vlaamse SHMn.

meer p.6

JAWEL, het zijn De Barakken!

Opnieuw bruis in de grensstad Menen. Een geëngageerde bewonersgroep is actief in de wijk. De werking is nog pril, de initiatieven vaak nog maar net uit de startblokken, maar je voelt dat het goed zit. Ook beleidsmakers zullen het geweten hebben want de wijk bereidt zich voor om met hen de dialoog aan te gaan. Een boeiend verhaal over een wijk die opnieuw rechtkrabbelt.

meer p.7

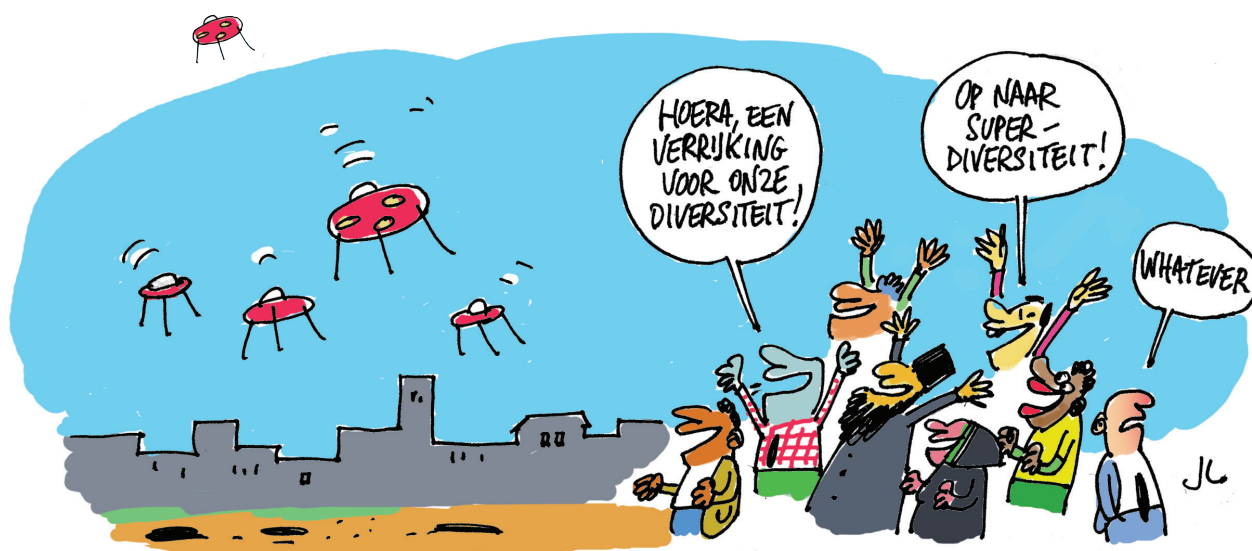

EVOLUTIE SOCIALE HUUR-WONINGEN IN WEST-VLAANDEREN

In kaart gebracht door het Steunpunt Sociale Planning p. 5

COLUMN:

De mijnen p.8

Super-onverschilligheid over superdiversiteit?

Dit was een heel eigenaardige verkiezingscampagne. Terwijl het campagne-orkest in media en publieke opinie duidelijk werd geleid door een nationalistische partij, en de toonzetting ervan dan ook ondubbelzinnig nationaal was – hebben wij in onze Vlaamse media iets vernomen over de Europese campagne? Of zelfs de Waalse? – waren de thema's uitgesproken sociaaleconomisch. Loonkostverlaging, werkloosheidsuitkeringen, pensioenen, fiscale hervormingen, leeflonen: dat waren de buzzwords van 2014.

In een periode van diepe economische recessie met daarin een escalatie van verarming en marginalisering, kan men dat enkel toejuichen. Ook omdat na ruim twee decennia waarin geen enkele verkiezing werd bevochten zonder dat het thema van migratie ter sprake kwam, het een welkome pauze was waarin niet afkomst maar welvaart centraal stond. De partij die twee decennia lang het thema migratie bovenaan de agenda hield moest wanhopig beroep doen op ranzige, en dus belachelijke, excessen zoals het "minder-minder-minder" spelletje. Die mayonaise pakt niet meer.

Diversiteit lijkt immers – excuus voor deze zwakke woordspeling – "genaturaliseerd". Het is gewoon geworden: Meyrem Almaci en Yasmine Kherbache behoren tot de meest opvallende Vlaamse politici, en de laatste was tevens kabinetschef van een Premier met een migratie-afkomst. Ons etnisch zeer divers staatshoofd [half Italiaan, kwart Franse Zweed] is nu omringd door leidende burgers wier bloed even weinig "volkseigen" is.

De uitgesproken sociaaleconomische nadruk in het bekijken van onze maatschappij is een zegen. Men mag niet vergeten dat voor 1989 en de oprichting van het Koninklijk Commissariaat voor het Migrantenbeleid zowat elke migratiedeskundige in dit land een uitgesproken sociaaleconomische benadering van migratie huldigde. Wie wil begrijpen hoe migranten leven moet hun plaats in de sociaaleconomische rangschikking in onze samenleving snappen – dat was het uitgangspunt. In 1989 werd deze benadering echter plots als een "links" (en zelfs "Waals") standpunt beschouwd, en een kwart eeuw later moeten we de simpele feitelijkheid herontdekken: wie in dit land geboren wordt in een gezin met migratieachtergrond gaat een ander – kwetsbaarder – scholingstraject tegemoet, groeit op in een gemiddeld kleiner huis met ouders met een gemiddeld lager inkomen, en zal later ook gemiddeld minder verdienen dan de autochtone meerderheid. Het is rijkelijk laat,

we hebben een kwart eeuw de andere kant op gekeken, maar het is niet te laat om daaraan iets ernstigs te doen.

Dat is absoluut nodig, want de migratiepatronen van de laatste twintig jaar zijn geheel anders van structuur en inhoud dan die van de vorige migratiegolven. Diversiteit is superdiversiteit geworden, en dat wil zeggen dat meer mensen vanuit meer landen van oorsprong naar meer plaatsen van aankomst migreren. Migratie is dus niet uitsluitend meer een fenomeen van grote steden: ook la province is superdivers geworden, met mensen van over de gehele wereld die er in uiteenlopende statuten en met zeer verschillende achtergronden, kenmerken en ambities neerstrijken.

Een effect hiervan is dat de overlapping tussen etnische en sociaaleconomische gelaagdheid nog verder wordt doorgetrokken: zeer veel nieuwe migranten belanden hier in clandestiene en uiterst precaire omstandigheden. Administratief blijven velen onzichtbaar; we komen dan ook niets officieels te weten over de wijzen waarop ze worden ingezet in een nieuwe "grijze" economie van uiterst lage lonen en lange uren, hoe ze logeren in vaak volstrekt onaangepaste panden waarvoor ze handenvol geld betalen, hoe ze worden uitgebuit in klusjes- en besteldiensten, schoonmaak of bouw, horeca of prostitutie. Officieel zijn ze hier niet; officieel hoeven we hun problemen dan ook niet aan te pakken.

De sociaaleconomische wending in ons politiek debat is goed, zolang men de blik niet weer vernauwt tot een subcategorie van de mensen die hier leven. Een sociale en economische "herstelregering" moet de donkere kanten van superdiversiteit zichtbaar maken en aanpakken – niet door de slachtoffers ervan te straffen, maar door de grote hefbomen van wereldwijde onrechtvaardigheid aan te pakken. Artikel 23 van onze Grondwet – eenieder heeft het recht op een menswaardig bestaan – gaat immers niet enkel op voor mensen met een bepaald percentage Belgisch bloed. Het gaat op voor elkeen die hier verblijft. Het gaat eigenlijk op voor de gehele mensheid. Als diversiteit normaal geworden is, dan wordt rechtvaardigheid voor die diverse samenleving immers de grootste opdracht.

Jan Blommaert
Hoogleraar Taal, Cultuur en Globalisering
aan de universiteiten van Tilburg en Gent

Kom-Af met kinderarmoede!

Volgens Kind & Gezin kwam in 2013 14 % van alle geboren kinderen in Roeselare terecht in een kansarm gezin en dit lijkt alleen maar toe te nemen. Met dit onrustwekkende cijfer kan het inloophuis de Kom-Af in Roeselare niet achterblijven in de aanpak van kinderarmoede.

Kinderactiviteiten met dat ietsje meer

De eerste woensdagnamiddag van de maand is de Kom-Af terrein voor de kinderen. Ze kunnen er spelenderwijs bijleren over een bepaald thema. De uitwerking en de begeleiding wordt verzorgd door een opvoedingsondersteuner werkzaam bij het OCMW en vrijwilligers van de spelothek. De begeleiders staan ook altijd open voor een gesprek met de ouders. Niet iedereen wil of kan naar het inloophuis komen, daarom zetten we ook in op initiatieven waarmee we extra ouders en kinderen kunnen bereiken. We verlaten dan het inloophuis en organiseren, in samenwerking met anderen, kinderactiviteiten op verplaatsing zoals carnaval, de buitenspeeldag en de paaseierenraap.

Aandacht voor ouders

De armoedesituatie van de ouders is mee bepalend voor het opgroeien van het kind en de kansen die het krijgt. Daarom is er tijdens de kinderactiviteit ook een maatschappelijk werker van het CAW of OCMW aanwezig die voldoende aandacht kan geven aan het gezin in zijn geheel. Op initiatief van het OCMW en ondersteund door Samenlevingsopbouw, komt Al-bij-één, een groep ouders met nood aan opvoedingsondersteuning, maandelijks samen in De Kom-Af. Hun inbreng en ervaring als ouder is in deze gesprekken heel belangrijk.

In de toekomst meer inzetten op kinderarmoede

Samen met de stad, OCMW en andere partners wordt nagegaan hoe de Kom-Af het aanbod voor kinderen en ouders kan uitbreiden én beter kan afstemmen op de noden van de ouders en kinderen. Zo willen jeugddienst en dienst onderwijs Roeselare vanaf het najaar, in samenwerking met de Kom-Af, starten met het Tateratelier. Er zal gewerkt worden aan taalstimulering en sociaal-emotionele ontwikkeling bij schoolgaande kinderen tot het 6e leerjaar.

Inloophuis De Kom-Af Roeselare is een samenwerking tussen Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen, OCMW Roeselare en CAW Centraal West-Vlaanderen.

roeland.demeyeresamenlevingsopbouw.be T. 051 24 29 28
dekomaf.webs.com

GOED BEGONNEN | HALF GEWONNEN

Buurtopbouwwerk in centrumwijk Harelbeke

Stad en OCMW Harelbeke willen investeren in een integrale aanpak van de centrumwijk. Het centrum is een aandachtswijk, met een concentratie van pijnpunten en uitdagingen. Samenlevingsopbouw wil samen met bewoners, diensten en organisaties antwoorden ontwikkelen op de vastgestelde noden. Hierbij krijgen bewoners ten volle de kans om, zowel voor zichzelf als voor de wijk, nieuwe uitdagingen aan te gaan.

Een kijk op de wijk

Er is een concentratie van kwetsbare bewoners, een sterk verouderde bevolking, een hoog aandeel alleenstaanden en een-oudergezinnen, en een groeiend aandeel allochtone gezinnen. De huisvesting is klein en verouderd, de mensen wonen dicht op elkaar. Het is een grijze buurt, met weinig groen en openbare ruimte. De centrale doorgangsweg wordt druk bereden. Je merkt weinig buurtgevoel, de bewoners wonen er veeleer anoniem naast elkaar, onder meer door heel wat verhuisbeweging. Er is verdoken armoede, niet echt zichtbaar, moeilijk hard te maken ... maar toch latent aanwezig. Er zijn hiaten in de nabije dienstverlening voor bepaalde groepen. Redenen genoeg dus om de zwakke punten in deze buurt integraal en met de vele spelers op het terrein aan te pakken.

Contact met de buurt

Het eerste werkjaar willen we voornamelijk contact opbouwen met bewoners uit de buurt, en op verschillende manieren noden en behoeften, maar ook de kwaliteiten van de bewoners in kaart brengen. Zo zijn we onder meer gestart met huisbezoeken. Contactgegevens kregen we van de sociale dienst van het OCMW, de stedelijke centrumschool, lokale verenigingen, stadsdiensten We waren ook aanwezig op verschillende initiatieven in de buurt zoals de inspraakronde van het stadsbestuur, een activiteit in de centrumschool, het sinterklaasfeest OCMW. Tijdens deze activiteiten spraken we met bewoners over het wonen in de buurt, het aanbod van diensten en voorzieningen, het contact met medebewoners.

Vernieuwende initiatieven voor de buurt

Vanuit de bevindingen en signalen van bewoners willen we de komende jaren een aantal vernieuwende initiatieven ontwikkelen die inspelen op specifieke noden en behoeften in de wijk. Deze initiatieven kaderen we binnen drie sporen:

- Werken aan een aangepast aanbod voor kwetsbare bewoners
- Aandacht voor het samenleven in de buurt
- Vormgeving en beheer van de leefomgeving met en door bewoners

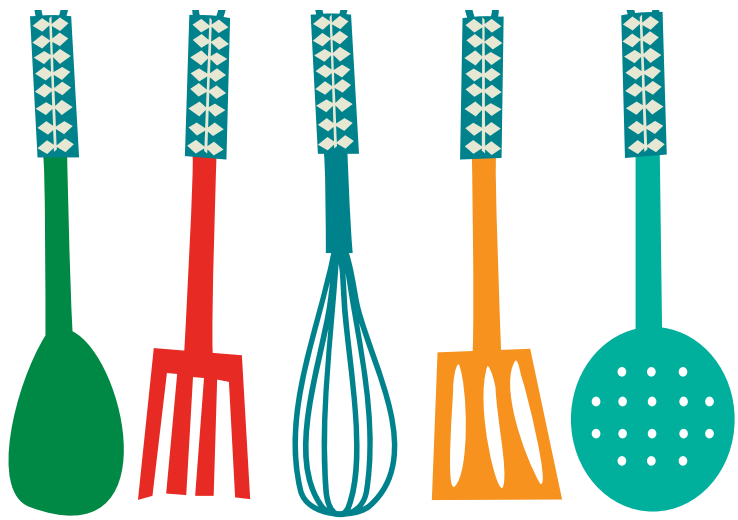
Op dit vlak willen we een aantal veranderingen verwezenlijken die de dagdagelijkse realiteit van het wonen in de wijk voor bewoners daadwerkelijk verbetert.

Aangepast aanbod in de wijk

De wijkverkenning haalde signalen boven, zoals de vraag naar ontmoeting en activiteiten voor allochtone vrouwen. De centrumwijk kent immers een groeiend aandeel allochtone bewoners. Heel wat allochtone vrouwen kennen weinig mensen in hun buurt, en de Nederlandse taal is vaak een drempel om in gesprek te gaan met buurtbewoners. Daarom startte het buurtwerk met een tweewekelijkse ontmoetingsnamiddag voor allochtone vrouwen waarbij een thema voorop staat dat aansluit bij het leven en samenleven in de wijk. Het oefenen van het Nederlands is voor vele vrouwen de drijfveer om deel te nemen, maar ook contact maken met elkaar is heel belangrijk. Via de praatnamiddag willen we hen ook toeleiden naar het bestaande aanbod en andere activiteiten. We bekijken ook de noodzaak en mogelijkheden om met andere diensten of organisaties nieuwe initiatieven te ontwikkelen die kunnen inspelen op vragen die er leven. Momenteel is de ontmoetingsnamiddag specifiek gericht naar allochtone vrouwen. De uitdaging is om op termijn ook een mix van allochtone en autochtone vrouwen uit de buurt te bereiken. Samen met het OCMW en vzw De Oever werken we mee aan de ontwikkeling van een 'sociale kruidenier' in Harelbeke. Sinds maart 2014 is de vroegere voedselbedeling overgeschakeld naar een sociale kruidenier met winkelprincipe. Op die manier wil men de cliënten de kans bieden om zelf hun producten vrij te kiezen en wil men kansen creëren tot ontmoeting. Vanuit het buurtwerk zetten we mee in op het realiseren van ontmoeting en betrokkenheid van de cliënten bij de werking van de sociale kruidenier. Dit biedt ons een uitgelezen kans om ons netwerk in de wijk en de kansen tot ontmoeting te verruimen. Onze stek in de wijk is gevestigd in dezelfde locatie als dat van de sociale kruidenier. Recent kreeg dit gebouw de naam De Boterpot zodat dit een vertrouwde plek kan worden waar mensen voor diverse activiteiten of initiatieven terecht kunnen, o.a. voor de sociale kruidenier, maar ook voor losse ontmoeting, praatnamiddagen, informatie... Zo willen we een laagdrempelige ontmoetingsplaats creëren in de wijk.

De eerste stappen en initiatieven zijn genomen. Een aantal uitdagingen liggen klaar, en daar willen we vanuit het opbouwwerk samen met de bewoners uit de wijk werk van maken.

katrien.laga@samenvlevingsopbouw.be T. 051 24 29 28 | M. 0477 70 66 20

DORPSRESTAURANTS OP HET MENU!

Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen en RIMO Limburg stellen met trots hun nieuwe publicatie 'Dorpsrestaurants op het menu!' voor. Dit draaiboek serveert handvaten om een dorpsrestaurant uit te bouwen en is gedresseerd met aanbevelingen uit de praktijk en tips vanuit het brede werkveld.

Via deze publicatie willen wij de opgedane ervaringen delen, anderen inspireren en mee op weg helpen, zodat er op tal van plaatsen in Vlaanderen nieuwe dorpsrestaurants kunnen ontstaan. Dit draaiboek is er niet zomaar gekomen: Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen en RIMO Limburg zijn al jaren actief in het kader van de ontwikkeling en ondersteuning van dorpsrestaurants.

De bakermat van de dorpsrestaurants ligt in Limburg. Samenlevingsopbouw richtte daar in Bilzen vanuit het buurt- en wijkwerk het eerste dorpsrestaurant op. Daarna gingen heel wat Limburgse lokale besturen en andere initiatiefnemers ook zelf aan de slag met dit concept. In West-Vlaanderen zijn de dorpsrestaurants ontstaan als spin-off van de zorgnetwerken, met een duidelijke focus op dienstverlening. Samenlevingsopbouw was in West-Vlaanderen trekker van de dorpsrestaurants die zijn ontwikkeld binnen ZOHA (Avelgem) en Zoë (Zonnebeke).

De kers op de taart

Het model van een dorpsrestaurant is eenvoudig: mensen komen samen in een zaal in het dorp en ontmoeten elkaar in een ontspannen sfeer bij een maaltijd. De hoofddoelstelling is het bevorderen van sociaal contact via het creëren van een laagdrempelige en toegankelijke ontmoetingsplaats. Een dorpsrestaurant doet echter meer dan enkel mensen samen brengen. Een dorpsrestaurant kan lokaal ook heel wat op gang brengen en creëert zo een aantal bijkomende effecten.

- Het mobiliseren van lokaal sociaal kapitaal: een dorpsrestaurant draait voor een groot deel op vrijwilligers. Zo kunnen mensen zich inzetten voor hun dorp of buurt en iets betekenen voor hun dorpsbewoners. Naast het creëren van vrijwilligerswerk biedt een dorpsrestaurant ook de mogelijkheid om (sociale) tewerkstelling te genereren door risicogroepen in te schakelen.
- Het ontwikkelen van participatie: door hun laagdrempelig karakter zijn dorpsrestaurants goed geplaatst om mensen te betrekken bij de werking. Zowel in de opstartfase als tijdens de lopende werking kunnen veel kansen gecreëerd worden voor deelnemers, vrijwilligers, lokale partners en beleid om een inbreng te doen. Op die manier ontstaat een initiatief op maat van de lokale context en draagt dit bij tot een grotere betrokkenheid.
- Het proactief handelen: dorpsrestaurants spelen in op onderbescherming. Door samenwerking met lokale partners en vrijwilligers en door een bekendmaking op maat slagen dorpsrestaurants erin om kwetsbare personen op te sporen en te benaderen. De laagdrempelige manier van werken in combinatie met het organiseren van infomomenten en activiteiten zorgt er voor dat deelnemers informatie op maat krijgen. Voor specifieke vragen worden antwoorden gezocht, en er kan doorverwezen worden naar een gepaste dienst. Dit bevordert de toegang tot de hulp- en dienstverlening.
- Het opnemen van een signaalfunctie: de medewerkers en vrijwilligers horen en zien veel. Hier alert op inspelen houdt in dat je meer kan betekenen voor de deelnemers dan enkel het voorzien van een maaltijd.
- Het aanbieden van een gezonde maaltijd: het is niet voor iedereen evident om zelf of gezond te koken. Dorpsrestaurants spelen hier op in door een gezonde maaltijd te voorzien.
- Het versterken van de dorpsgemeenschap: door het participatieve luik ernstig te nemen en dus de verschillende krachten in het dorp aan te spreken en te betrekken bij de werking, kan dit leiden tot het ontstaan van nieuwe activiteiten. Zo kan een dorpsrestaurant een sociale dynamiek op gang brengen die veel verder reikt dan het restaurant op zich.
- Het stimuleren van onderlinge hulp en verbondenheid: deelnemers delen aan tafel al eens kleine problemen of vragen. Dit zet mensen ertoe aan om elkaar een handje te helpen.
- Het opwaarderen van de reeds aanwezige accommodatie: de dorpsrestaurants vinden vaak plaats in bestaande lokalen die niet zo frequent gebruikt worden. Door ze beter en meer te gebruiken en er het nodige materiaal te voorzien, krijgen ze een nieuwe en bijkomende functie.

veerle.gevaert@samenlevingsopbouw.be

T. 051 24 29 28

Dorpsrestaurants op het menu!' kan je downloaden of bestellen (12€) via www.samenlevingsopbouwvl.be/publicaties of dolores.pluym@samenlevingsopbouw.be T. 051 24 29 28

Dorpsrestaurants warm aanbevolen!

Niet alleen Samenlevingsopbouw is een believer, ook Minister Ingrid Lieten en Minister Jo Vandeuren geloven sterk in de meerwaarde van een dorpsrestaurant. Dit wordt geïllustreerd in de bijdrage die zij geleverd hebben voor de publicatie 'Dorpsrestaurants op het menu!'.

"Onze samenleving evolueert. De levensverwachting stijgt niet alleen, het aantal jongeren daalt, het aantal ouderen stijgt, de levensloop van mensen wordt complexer, gezinnen worden kleiner, ... Volwassen kinderen blijven niet meer zomaar in hun dorp wonen. Ze trekken er op uit en verhuizen voor hun werk, of vinden elders een partner. In die veranderende context zijn relaties tussen de generaties minder vanzelfsprekend en minder stabiel. Het sociale en familiale weefsel waarop we kunnen terugvallen voor ontmoeting, plezier, dagelijkse bezoeken, karweitjes in huis, boodschappen, sociale en maatschappelijke dienstverlening, hulp bij het invullen van papieren enzovoort wordt zeldzamer. Nochtans is net dat generatiecontact zo belangrijk voor de sociale samenhang en de solidariteit binnen onze huidige samenleving.

'Rijk zijn doe je met veel vrienden, arm zijn doe je alleen'. Heel wat mensen zijn eenzaam vandaag maar als je ook nog weinig geld hebt, is dat dubbel zo erg.

Als je oud en arm bent heb je maar liefst 40% kans om sociaal geïsoleerd te geraken.

Vooraf in Limburg en West-Vlaanderen, maar stilaan ook in de rest van Vlaanderen, wil men op deze trends inspelen door de oprichting van de dorpsrestaurants.

Samen eten verbindt. Samen eten is een leuke manier om elkaar te ontmoeten of om nieuwe mensen te leren kennen. Zeker voor mensen met een klein netwerk, zoals kwetsbare mensen en mensen in armoede, is dit heel belangrijk. Voor hen zijn de dorpsrestaurants een geschenk uit de hemel.

Tafelen is een gemeenschappelijk gebeuren, iets waar we allemaal bij betrokken zijn.

Met ondersteuning van opbouwwerkers, zijn er vele vrijwilligers aan de slag, om op een gezellige manier tegemoet te komen aan vele noden tegelijk: betaalbaar gezond eten, ontmoeting, detecteren van hulpvragen, armoede opsporen, (terug) opbouwen van het gemeenschapsleven en onderlinge hulp aanmoedigen. Met relatief weinig kosten slaagt men erin de dorpskernen terug te vitaliseren.

De initiatiefnemers verdienen daarvoor een dikke pluim. Hun ervaringen bundelen ze in dit handboek dat handvaten meegeeft voor het opstarten van een dorpsrestaurant. Wij willen deze uitgave steunen om zo belangstellenden en initiatiefnemers te helpen bij het uitbouwen van dorpsrestaurants elders in Vlaanderen. Wij hopen dat hierdoor vele dorpsrestaurants aan de slag zullen gaan, om zo meer welzijn te brengen in de vele kleine dorpskernen die Vlaanderen rijk is."

Ingrid Lieten, Vice-minister-president van de Vlaamse Regering en minister van Armoedebestrijding;

Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

ZORGNETWERKEN: ONTKNOPERS VAN SOCIALE UITSLUITING

Sinds 2005 ontwikkelt en ondersteunt Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen zorgnetwerken. Een zorgnetwerk is een lokale voorziening die een aanvullend dienstenaanbod brengt bij kwetsbare mensen. Dat gebeurt via nauwe samenwerking tussen een netwerkcoördinator, vrijwilligers en lokale actoren. De netwerkcoördinator stuurt de werking en bouwt bruggen tussen de verschillende partijen. Vrijwilligers ondersteunen kwetsbare mensen. Ze merken eventuele verborgen noden op tijdens het uitvoeren van (verjaardag)bezoeken, huiswerkbegeleiding, kookactiviteiten, ontmoeting of allerlei kleine (zorg)taken zoals vervoer, boodschappen, kleine klusjes. De vrijwilligers verwijzen, waar mogelijk, door naar de passende dienst en signaleren nieuwe niet-beantwoorde noden aan de coördinator. Door de jaren heen bewees dit concept al zijn effectiviteit bij senioren en personen met een zorgvraag. Sinds 2011 onderzoekt Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen hoe het concept ook kan ingezet worden in functie van lokale armoedebestrijding. Het project 'Zorgnetwerken & Armoedebestrijding' kwam tot stand met steun van Cera. Er werd geopteerd om binnen 3 lokale settings met bestaande zorgnetwerken nieuwe praktijken uit te bouwen. De bestaande zorgnetwerken Dorpsdienst NESTOR (Poperinge), Netwerk Dorpen (Ieper) en ZOHRA (Avelgem) leken uiterst geschikt om nieuwe initiatieven op te enten. Gezien zij reeds beschikken over een goed draaiende basiswerking zouden resultaten immers sneller zichtbaar zijn. De zorgnetwerken werden eveneens belicht vanuit wetenschappelijk oogpunt, via onderzoek door H0West.

VAN NOOD TOT ONTKNOPING LOKAAL PROJECTWERK

Vooraleer nieuwe initiatieven uit te bouwen was het noodzakelijk de lokale knelpunten, sterktes en uitdagingen in kaart te brengen, via cijfermateriaal en gesprekken met het beleid, diensten, verenigingen en kwetsbare groepen. Vervolgens werd deze info vertaald naar een concreet dienstverleningsaanbod voor kwetsbare senioren, gezinnen, kinderen en jongeren, aanvullend op het bestaande aanbod aan hulp- en dienstverlening. Een voorwaarde was dat deze nieuwe initiatieven realiseerbaar waren met de inzet van vrijwilligers. Dat deze initiatieven niet zonder effect bleven, blijkt uit onderstaande resultaten (2013):

- Avelgem: Sinds de opstart van 'ZOHRA en armoedebestrijding' engageerden zich 10 nieuwe vrijwilligers. Wekelijks krijgen 9 leerlingen via huiswerkbegeleiding dat extra duwtje in de rug. Er werden al 4 voorleestrajecten bij kleuters thuis doorlopen. Gemiddeld 16 mensen komen tijdens de maandelijkse ontmoeting een praatje slaan. Een 10tal personen zijn maandelijks present tijdens de kookactiviteit.
- Poperinge: Momenteel organiseert Dorpsdienst NESTOR wekelijks huiswerkklas, waar 3 vrijwilligers klaar staan voor 7 kinderen. Twee keer per maand bezoeken gemiddeld 35 mensen het ontmoetingsmoment, waar ze bij een kop koffie even kunnen uitblazen. 2 gezinnen krijgen extra ondersteuning door een buddy.
- Ieper: Het maandelijks dorpsmoment in Vlamertinge, waar ook info wordt gegeven over allerhande onderwerpen, bereikte 35 verschillende bezoekers in 2013.

Na twee jaar grondige projectontwikkeling blijkt de projectevaluatie positief. De positieve ervaringen weerspiegelen zich in de bereidwilligheid van de lokale zorgnetwerken om de experimentele projectinitiatieven op te nemen binnen hun reguliere werking.

DE ACADEMISCHE ONTKNOPING ONDERZOEK

Naast het opdoen van praktijkervaring op het terrein werd ook aandacht besteed aan kennisverwerving vanuit wetenschappelijk perspectief. De inventarisatie telde maar liefst 38 zorgnetwerken, werkzaam in de 5 Vlaamse provincies (2012). De meeste van deze zorgnetwerken concentreren zich wel in West-Vlaanderen. De invulling kan sterk verschillen per zorgnetwerk naar gelang de lokale context en vastgestelde noden.

Zorgnetwerken bieden ondersteuning, maar spelen ook een rol in de signaalfunctie ten aanzien van lokaal beleid en hulp- en dienstverlening. Zorgnetwerken gaan aan de slag met de signalen die ze oppikken vanuit hun concrete werking. Indien er binnen de bestaande lokale diensten geen passend antwoord bestaat op vastgestelde noden, wordt gezocht welke oplossingen het zorgnetwerk kan bieden. Dit zoeken naar een geschikte aanpak naar aanleiding van vastgestelde hiaten in de lokale hulp- en dienstverlening wordt benoemd als de laboratoriumfunctie. Het uitoefenen van de signaalfunctie en de laboratoriumfunctie wordt door alle zorgnetwerken gedeeld.

DE ULTIEME ONTKNOPING STUDIE- EN INSPIRATIEMOMENT

Op 14 maart 2014 werden de zorgnetwerken voorgesteld met de resultaten van het wetenschappelijk onderzoek en projectwerk rond zorgnetwerken in het algemeen, en de inzet van zorgnetwerken in kader van lokale armoedebestrijding in het bijzonder. Deze bijeenkomst was de gelegenheid om te informeren, ervaringen uit te wisselen, maar bovenal: elkaar te inspireren. We hopen alvast een aantal praktijkwerkers en lokale besturen te hebben geprikkeld om ook zelf met zorgnetwerken aan de slag te gaan. Tijdens deze studiedag (in samenwerking met Cera), werd in primeur de gloednieuwe website www.ontknoop.be gelanceerd. Deze website over, voor en door zorgnetwerken in Vlaanderen biedt heel wat informatie en ondersteunend werkmateriaal. Ben je overtuigd en wil je graag zelf aan de slag met een zorgnetwerk in jouw gemeente of buurt, neem dan zeker een kijkje!

Als kers op de taart mocht Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen van Minister van Welzijn, Jo Vandeuren, het Flanders' Care Label 'Slimmer zorgen voor morgen' in ontvangst nemen. Zorgnetwerken hebben immers de ambitie om op een innovatieve manier de kwaliteit van zorg ten aanzien van kwetsbare groepen te verbeteren. Tijdens het Vlaams forum 'Slimmer zorgen voor morgen' [22 april '14] werd het belang van het streven naar een geïntegreerde zorg in de toekomst onderstreept en werden de zorgnetwerken extra in de kijker gezet via een kort filmpje.

NIEUWE KNOPEN? DE TOEKOMST

Ter ondersteuning van praktijkwerk wordt momenteel een 'draaiboek zorgnetwerken' uitgewerkt. Het draaiboek zal in het najaar beschikbaar zijn. Daarnaast willen we via een vormingsmodule vrijwilligers versterken in het omgaan met deontologische kwesties en in het zo goed mogelijk opnemen van hun signaalfunctie. Zorgnetwerken bieden heel wat mogelijkheden om op een laagdrempelige manier aan de slag te gaan met kwetsbare mensen in de buurt. Onze praktijkervaringen ondersteunen hun doeltreffendheid in landelijke context ten aanzien van senioren en mensen in armoede. Vermoedelijk reikt de potentie van zorgnetwerken nog verder. We staan te trappelen om dit concept uit te testen in andere contexten (bv. stedelijke context). Daarnaast zijn we overtuigd van de mogelijkheden ten aanzien van andere doelgroepen, zoals mensen van andere origine, personen met een psychische problematiek, mensen met een beperking, ... Wij hopen in de (nabije) toekomst nieuwe sporen te kunnen trekken met zorgnetwerken, en hebben ambitie om dit concept verder uit te rollen over heel Vlaanderen.

lieze.pareit@samenvlevingsopbouw.be T 051 24 29 28
nancy.van.landegem@samenvlevingsopbouw.be T 050 39 37 71

illustratie/ Lien Geeroms

Evolutie sociale huurwoningen in West-Vlaanderen

Op 31/12/2006 werden in West-Vlaanderen 25.864 sociale huurwoningen verhuurd door de sociale huisvestingsmaatschappijen. Op 31/12/2012 is dit aantal opgelopen tot 28.702. Dit betekent dat het aanbod sociale huurwoningen verhuurd door de sociale huisvestingsmaatschappijen is toegenomen met 2.838 eenheden. De index (stijging in 2012 tov 2006) bedraagt voor de provincie 111, dit betekent dat er in die periode 11% sociale huurwoningen zijn bijgekomen. De linkerkaart toont deze evolutie per gemeente, uitgedrukt aan de hand van een index. De gele gemeenten scoren onder de 100, dit betekent dat in absolute aantallen het aantal huurwoningen is afgenomen in de periode 2006-2012.

De groene gemeenten kennen een lichte toename van het aantal huurwoningen. De toename is beperkter dan gemiddeld genomen in de provincie.

De blauwe gemeenten kennen een toename die sterker is dan gemiddeld genomen in de provincie. Globaal genomen kunnen we stellen dat de geringste toename zich situeert in de kustgemeenten en in enkele gemeenten in het zuiden van de provincie. De relatief grootste toename van het aantal sociale huurwoningen zien we in Oudenburg. Het aanbod is er in 6 jaar tijd verviervoudigd. Maar ondanks deze grote inspanning blijft Oudenburg de gemeente met het kleinste aantal sociale huurwoningen in West-Vlaanderen.

Als over sociale huurwoningen wordt gesproken, dan bekijkt men doorgaans het aandeel sociale huurwoningen ten opzichte van het aantal huishoudens. In 2006 bedroeg het aandeel 5,4%, in 2012 is dit aandeel lichtjes gestegen naar 5,7%. De index bedraagt 106, dit betekent dat het aandeel sociale huurwoningen in 2012 6% hoger ligt dan in 2006, niet zo hoog dus dan wanneer we de stijging in absolute aantallen bekijken. De verklaring hiervoor ligt in het feit dat in dezelfde periode het aantal huishoudens toegenomen is met 5%. Dit betekent dat de toename in aantal huurwoningen zich omwille van een stijgend aantal huishoudens niet vertaalt in een even grote stijging van het aandeel sociale huurwoningen.

De rechterkaart toont de evolutie van het aandeel sociale huur. De gele gemeenten zijn gekenmerkt door een daling van het percentage sociale huurwoningen. Deze kaart vertoont veel meer gele gemeenten dan de linker kaart. Ondanks de toename van het aantal huurwoningen vertaalt zich dit voor een groot aantal gemeenten (De Panne, Koksijde, Nieuwpoort, Bredene, De Haan, Blankenberge, Zuienkerke, Zedelgem, Vleteren, Waregem, Zwevegem, Avelgem en Spiere-Helkijn) niet in een toename van het aandeel sociale huurwoningen.

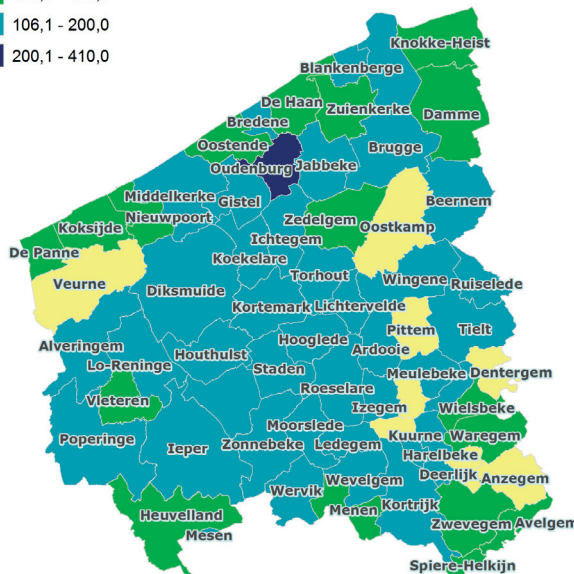
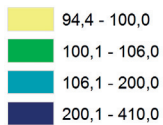
De groene gemeenten kennen een beperkte toename van het aandeel sociale huurwoningen (aandeel ligt lager dan het provinciaal gemiddelde).

De blauwe gemeenten zijn gekenmerkt door een stijging van het aandeel sociale huurwoningen die hoger ligt dan het provinciaal gemiddelde. Oudenburg springt er opnieuw uit als gemeente die in de periode 2006-2012 de sterkste stijging heeft gekend. Maar ondanks deze stijging blijft Oudenburg de gemeente met het laagste aandeel sociale huurwoningen in de provincie.

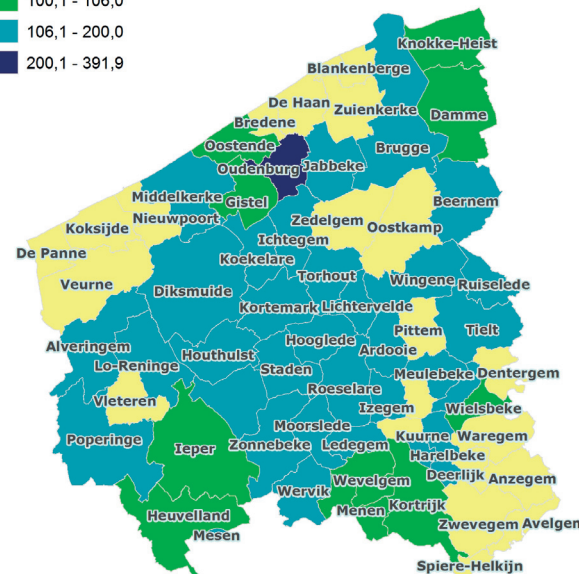
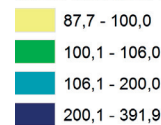
Hilde Coudenys -Steunpunt Sociale Planning T. 050 40 33 37
hilde.coudenys@west-vlaanderen.be

Het Steunpunt Sociale Planning (SSP) werkt als een observatorium dat op statistische wijze de vinger aan de pols van de samenleving houdt. De cijfers en kaarten die we in SURPLUS opnemen staan steeds in verband met sociale uitsluiting en samenlevingsopbouw

index aantal sociale huurwoningen (2006=100)

index aandeel sociale huurwoningen (2006=100)

Sociale huisvesting: bron: VMSW, toestand op 31.12.2006 en toestand op 31.12.2012
Huishoudens: bron: rijksregister, toestand op 01.01.2007 en toestand op 01.01.2013.

www.iedersstemtelt.be

25 mei voorbij en er staat veel op het spel

Iedereen heeft recht op een menswaardig bestaan, en Europese, federale en regionale overheden hebben hefboomen in handen om achterstelling en uitsluiting aan te pakken. Samenlevingsopbouw zette dan ook stevig in op de campagne Ieders Stem Telt en deed dit samen met Welzijnzorg, Welzijnsschakels en Uit de Marge. Ieders Stem Telt daagde politici uit om te kiezen voor een sociaal beleid: armoedebestrijding, herverdeling en solidariteit.

Ieders Stem Telt is een participatief project dat aan maatschappelijk kwetsbare groepen een megafoon bood in de aanloop naar de verkiezingen. Mensen die in maatschappelijk kwetsbare omstandigheden leven formuleerden mee beleidsvoorstellen, die onontbeerlijk zijn in de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting.

De website www.iedersstemtelt.be was in de campagne de belangrijkste tool en bereikte een massa unieke bezoekers. Er werd ook volop getwitterd over cruciale sociale thema's met de "#iedersstemtelt".

In West-Vlaanderen organiseerden we een kopstukkendebat in Brugge en Oostende. Dit deden we in samenwerking met diverse partners uit het middenveld. Samen goed voor zo'n 400 deelnemers en boeiende interacties over diverse sociale thema's tussen de politieke kandidaten. Aan de 12 vormingssessies die georganiseerd werden voor mensen in kwetsbare situaties namen zo'n 150 mensen deel.

Herverdelen is nodig! De verkiezingsuitslag zal mee bepalen hoe hard we deze oproep moeten blijven herhalen. Opvolgen doen we zeker!

Stemmen is geen spel, een sociaal beleid voeren nog minder

elyne.meulenbergs@samenvlevingsopbouw.be

een schot in de roos!?

**ieders
stem
telt.be**

25.05.2014

Visitaties in de sociale huisvesting volop aan de gang.

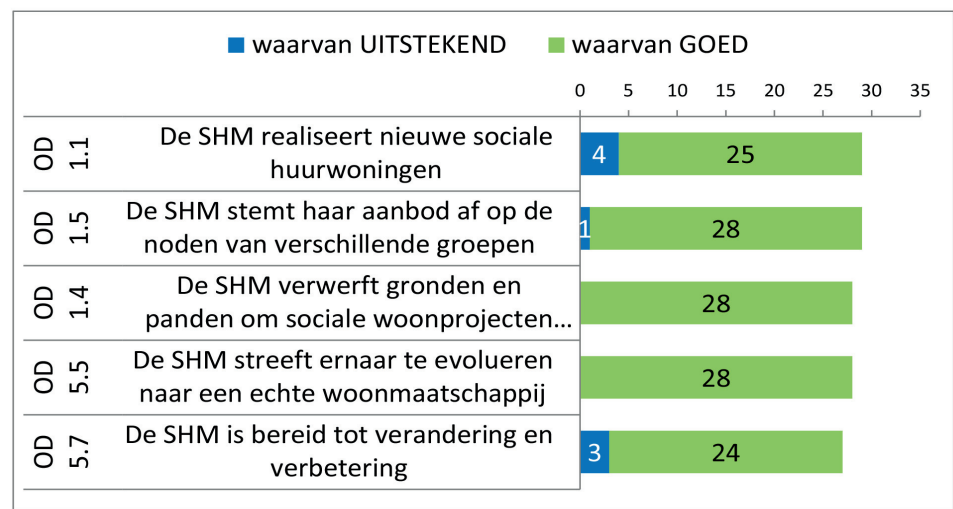
Het nieuwe erkenningbesluit voor de sociale huisvestingssector bepaalt dat alle sociale huisvestingsmaatschappijen (SHMn) om de vier jaar visitatoren over de vloer zullen krijgen (of vlugger voor SHMn die minder goed presteerden bij de eerste visitatie). De eerste ronde van visitaties is gestart eind 2012 en loopt tot juni 2016. Visitaties moeten de SHMn inzicht verschaffen in de eigen prestaties en hen ondersteunen om hun werking te verbeteren. In totaal worden 6 prestatievelden nader bekeken: de beschikbaarheid, de betaalbaarheid en de kwaliteit van de woningen (en woonomgeving), de interne werking en financiële leefbaarheid, het sociaal beleid en de klantvriendelijkheid. De visitatoren voeren daartoe gesprekken met de SHM, met huurders en met lokale woonactoren. De rapporten van de visitaties worden online geplaatst (<http://rapporten.visitatieraad.be>) en er is een prestatiedatabank met zoekmodule die de good practices per beoordelingscriterium naar boven haalt. Op die manier kunnen de SHMn van elkaar leren. Voordat het rapport publiek wordt gemaakt, zijn er verschillende terugkoppelingsmomenten met de SHM zodat er met bijkomende opmerkingen en argumentaties rekening kan worden gehouden. De SHM wordt ook gevraagd om aan te geven met welke bevindingen en adviezen ze aan de slag zal gaan en met welke niet en waarom. Op basis van het visitatierapport en de reactie neemt de minister een beslissing over de maatregelen die ze aan de visitatie koppelt. De visitaties verschaffen de minister ook informatie om het eigen beleid bij te sturen en regelgeving te verbeteren die de SHMn beletten om goed te presteren.

Tussentijdse resultaten online beschikbaar

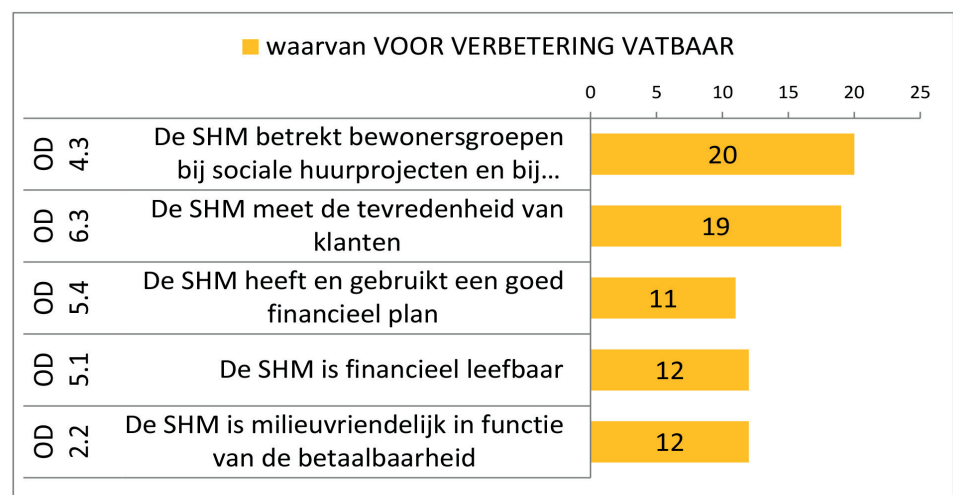
Op de website van Wonen Vlaanderen is een tussenstand te vinden van ruim 1 jaar visiteren zoals die ook op de studiedag van Wonen Vlaanderen op 20 februari 2014 in het Vlaams Parlement werd gepresenteerd. De 31 definitieve visitatierapporten waarover men op dat moment beschikte, schetsen een overwegend positief beeld van de prestaties van de sociale huisvestingsmaatschappijen. Van alle operationele doelstellingen die visitatiecommissies beoordeelden, werd gemiddeld 4 % als 'uitstekend', 70% als 'goed' en 26% als 'voor verbetering vatbaar' beoordeeld.

In de grafieken hieronder is een overzicht te vinden van de best beoordeelde en de minst goed beoordeelde Operationele Doelen.

Grafiek 1 Operationele doelstellingen met de beste beoordeling

Grafiek 2 Operationele doelstellingen met de minst goede beoordeling

De resultaten maken duidelijk dat SHMn vooral goed zijn in de meer traditionele bouwactiviteiten, maar nog beter kunnen worden in activiteiten die passen bij een volwaardige woonmaatschappij, zoals sociaal beleid, bewonersbegeleiding en -participatie en klanttevredenheid. Ook blijven de financiële leefbaarheid en de financiële planning belangrijke aandachtspunten. De Visitatieraad beseft evenwel dat de uitbouw van een autonome werking niet eenvoudig is door de sterke afhankelijkheid van SHMn van de financiële middelen van de Vlaamse overheid. Er zijn ook belangrijke verschillen tussen de sociale huisvestingsmaatschappijen: sommige SHMn krijgen op alle onderdelen minstens een goede beoordeling, terwijl anderen op een groot aantal onderdelen hun prestaties moeten verbeteren. Veel SHMn staan evenwel positief tegenover het opnemen van verbeteracties.

Alle SHMn zeggen over de visitatieresultaten te communiceren in de eigen organisatie en naar anderen. Opvallend is wel dat de resultaten maar in een kwart van de gevallen aan de huurders zijn gecommuniceerd (29% plant dit nog te doen, 24% overweegt dit, en eveneens 24% heeft geen plannen om de resultaten te communiceren).

Op de studiedag kreeg ook Vivas in de namiddag het woord. Vivas sprak zich positief uit over de visitaties maar maakte ook enkele kanttekeningen. Zo vonden ze o.a. dat de stem van de huurders niet overal even goed aan bod kwam (niet overal zijn huurdersgroepen actief), en dat de uitnodiging per brief er toe leidde dat enkel sterke bewoners aanwezig waren (hoewel ook zij dan nog hun gedacht niet altijd durfden te zeggen). Er had best een informatieve vergadering voor huurders mogen aan vooraf gaan met een neutrale partner (wat is een visitatie? wat verwachten? belang duidelijk maken, ...). Vivas betreurt dat de resultaten vaak niet naar de huurders teruggekoppeld worden en dat de huurders ook geen feedback meer konden geven op de voorlopige versie van het rapport. De SHMn die het goed menen met huurderparticipatie zouden er in opvolging van het rapport goed aan doen om de aanbevelingen van de visitatoren rond sociaal beleid, klantvriendelijkheid, betaalbaarheid en participatie... ook samen met (een groep van) huurders aan te pakken.

En West-Vlaanderen?

In West-Vlaanderen werden intussen 8 visitaties op 23 afgerond, waarvan 7 rapporten op dit ogenblik online beschikbaar zijn: Ons Dorp (Menen), Zuid-West-Vlaamse Sociale Huisvestingsmaatschappij (Kortrijk), Helpt Elkander (Waregem), Eigen Haard (Zwevegem), Mijn Huis (Harelbeke), De Oostendse Haard (Oostende), Brugse Maatschappij voor de Huisvesting (Brugge), Ons Onderdak (Ieper – nog een rapport beschikbaar). Volgende visitaties vinden nog voor de zomer plaats: Eigen Gift, Eigen Hulp (Kuurne), De Leie (Wervik), Eigen Haard is Goud Waard (Menen).

Over de 7 al beschikbare West-Vlaamse rapporten kunnen we het volgende besluiten: de huisvestingsmaatschappijen zijn sterk aan elkaar gewaagd wat betreft het totaal aantal 'goed' of 'uitstekend' vermeldingen op de operationele doelen. Enkel Ons Dorp scoort wat lager.

Kijken we naar de verschillende prestatievelden dan scoren:

- vooral Brugse Maatschappij, Oostendse Haard, Mijn Huis en Zuid-West-Vlaamse goed voor beschikbaarheid van woningen,
- vooral Helpt Elkander goed voor kwaliteit,
- vooral Oostendse Haard, Mijn Huis, Eigen Haard en Zuid-West-Vlaamse goed voor betaalbaarheid
- vooral Brugse Maatschappij en Oostendse Haard goed voor sociaal beleid
- vooral Mijn Huis, Eigen Haard, Helpt Elkander en Zuid-West-Vlaamse goed voor interne werking en financiële leefbaarheid
- vooral Brugse Maatschappij en Oostendse Haard goed voor klantvriendelijkheid

Wat opvalt: De Brugse Maatschappij en De Oostendse Haard scoren het best op sociaal beleid (woonzekerheid, aanpak leefbaarheidsproblemen, bewonersbetrokkenheid en huisvestingsondersteuning), en op klantvriendelijkheid (informerende van burgers en instanties, en meten van de klanttevredenheid). Dit zijn niet toevallig allebei sociale huisvestingsmaatschappijen die deelgenomen hebben aan **Tweezijdig-plus**, het project rond huurderparticipatie van Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen en de Provincie West-Vlaanderen.

Ook nog te vermelden is wie een **score 'uitstekend'** haalt: Zuid-West-Vlaamse voor haar financieel plan, Eigen Haard voor woonzekerheid en financiële leefbaarheid, en de Brugse Maatschappij voor haar systeem van interne kwaliteitscontrole.

En tenslotte nog één eervolle vermelding: Helpt Elkander werd door de visitatieraad genomineerd voor de **Beste-(Tussentijdse)-Praktijk-Prijs** voor klantvriendelijkheid voor hun brochure als jaarlijkse informatiebron voor huurders.

Wie meer wil weten:

https://www.wonenvlaanderen.be/ondersteuning_voor_professionelen/visitatieraad_voor_sociale_huisvestingsmaatschappijen

Via dezelfde link kan je ook abonneren op een nieuwsbrief die 4x per jaar verschijnt.

dirk.sansen@samenvlevingsopbouw.be T. 050 39 37 71

Lampionnen knutselen met school de Vlam ter voorbereiding van de Halloweenwandeling

JAWEL, het zijn De Barakken he!

De pejoratieve bijklank mag je achterwege laten. Jawel, het begint stilaan opnieuw te bruisen in deze grenswijk. De Barakken, een aandachtswijk met een concentratie aan kwetsbare groepen, waar meer dan 1 op 3 (!) kinderen geboren wordt in armoede. Een wijk met een eerder negatief imago, verouderde en kleine woningen, beperkte openbare (speel)ruimte en tekort aan groen, dichte bebouwing, weinig tot geen gemeenschapsleven en het dagelijks samenleven dat door de grote diversiteit onder druk staat. Samen met een groep actieve bewoners gaan we op zoek naar de troeven van de wijk en stappen we af van een eenzijdige probleembenadering. Na één jaar werking voelen we stilaan een positieve kentering. De wijk vraagt terecht opnieuw de aandacht die ze verdient. Er is nog een lange weg te gaan richting structurele veranderingen, maar de eerste positieve stappen vooruit zijn gezet!

Bewoners, het cement van de wijk

Sinds juni 2013 is een geëngageerde bewonersgroep actief in de Barakken. Deze groep legt ideeën op tafel, denkt na over de toekomst van de wijk, is gangmaker van heel wat initiatieven en acties. Ideeën komen van onderuit en worden gedragen door een gemotiveerde equipe. Tegelijk zien we het ook een stuk ruimer. De actieradius in de Barakken reikt veel verder dan de 25-koppige bewonersgroep. Het is van belang groepen die hier niet meteen aansluiting bij vinden ook te horen, te betrekken, mee eigenaar te laten voelen van hun wijk en omgeving. Via initiatieven, doe-activiteiten, ontmoetingsmomenten... brengen we mensen samen en zetten we in op verbindende en nieuwe netwerken met andere bewoners. We steken veel energie in huisbezoeken, proberen niet enkel de 'gemakkelijkste' bewoners te overtuigen om mee te doen, we zoeken waar we via OCMW, CAW... ook zij die uit de boot vallen kunnen mobiliseren en versterken. Het is een intensief proces, soms al eens met wisselend succes, maar van essentieel belang voor dit project. Op die manier willen we breed inzetten in de wijk met aandacht voor alle groepen die er wonen.

Wijk met schwung

Het voorbije jaar werden enkele succesvolle initiatieven op poten gezet: een Halloweenwandeling, Nieuwjaarsdrink, kinderrommelmarkt. Telkens waren het momenten waar bewoners elkaar konden ontmoeten, waarbij we de drempels qua prijs en bereikbaarheid bewust laag hielden en waar op een positieve manier omgegaan werd met diversiteit. Zo kwam het een en ander in beweging. Op de Nieuwjaarsdrink was het multicultureel wijkbuffet een schot in de roos! Zo kregen mensen van allochtone origine en nieuwkomers de kans om hun talenten te tonen en contacten te leggen in de wijk.

De werking is nog pril, de initiatieven vaak nog maar net uit de startblokken, maar we voelen dat het goed zit. Er is weer dynamiek en 'schwung' in de Barakken, er is een goede opkomst bij elk initiatief, de reacties zijn positief, we bereiken verschillende bevolkingsgroepen en niet onbelangrijk: ook het lokaal bestuur toont zich betrokken en apprecieert wat we doen.

Maar, enkele succeszwaluwen maken de lente nog niet. We willen blijven vernieuwen en zoeken naar goede formules om nieuwe groepen mensen aan te spreken. En we ambiëren meer dan het opkrikken van de sociale cohesie. Samen met bewoners willen we verder bouwen aan een aangepaste leefomgeving en echt werk maken van een solidaire buurt.

Ook beleidsmakers zullen het geweten hebben

Van een buurt die zich door het stadsbestuur aan zijn lot overgelaten voelt, tot een buurt die zich opnieuw rechtkrabbelt en zijn recht tot inspraak opneemt. Tot voor kort was er weinig wisselwerking tussen bewoners en bestuur. Er was vooral een eentonige (klaag)zang over een bestuur dat de Barakken te min vond om daadwerkelijk in te investeren. Wel, dat tij is aan het keren. Vanuit de bewonersgroep, maar ook ruimer in de wijk, is er een sterke gedrevenheid om de Barakken t.a.v. de nieuwe bestuursploeg wel te laten gelden. Niet door op de barricaden te gaan staan, wel door de dialoog aan te gaan met beleidsmakers. Binnenkort staat een wijkwandeling voor Menense politici gepland. Bewoners nemen politiekers mee op sleeptouw doorheen hun wijk. Op een interactieve manier zullen ze een aantal knelpunten, troeven en uitdagingen voor de Barakken naar voor brengen. Dat gaat over thema's als samenleven, groen en open ruimte, mobiliteit en kinderen en jongeren. Daarnaast willen we vanuit het beleid ook echt engagementen claimen voor de Barakken. De leefbaarheid verbeter je niet van vandaag op morgen, een langetermijnvisie is noodzakelijk. Deze wijkwandeling toont dat burgers willen meetellen, dat ze iets in de pap te brokken hebben en dat ze (een stukje van) hun directe leefomgeving mee willen vormgeven.

Naast dit alles zijn ook informele contacten, aandacht en ruimte bedingen voor inspraak, politici wijzen op het belang van een goede communicatie ... van essentieel belang. Beleidsmakers voelen dat bewoners opnieuw wat van hun wijk willen maken, we willen de politiek daarom wakker en betrokken houden en echt werk maken van beleidsparticipatie.

Verder staan we stil bij een aantal specifieke vraagstukken waar Menen – net als andere gemeenten – mee worstelt. We willen beleidsmakers doen nadenken over cruciale thema's als migratie en wijkontwikkeling. Dit proces wordt begeleid door Professor Stijn Oosterlynck (OASes) met als doel een constructieve dialoog op te starten en vooruit te blikken naar Menen anno 2030.

Sociale voelsprietten omhoog

De Barakken is een wijk met heel veel uitdagingen, zeker ook op sociaal vlak. De signalen van kansarmoede kunnen niet zomaar onder de mat geschoven worden. Hoewel het geen grootstad is, kent de wijk toch een aantal gelijkaardige fenomenen. De laatste 10 à 15 jaar bijvoorbeeld is de bevolking in de Barakken heel divers geworden. Het aantal nationaliteiten is niet meer op twee handen te tellen. Op een integrerende manier inzetten op taalontwikkeling, maar ook inzicht krijgen in hun levensverhalen en deze bewoners een stem geven, is een nog onontgonnen pad waar we in de Barakken prioriteit van willen maken.

De Barakken is ook een wijk die de laatste jaren sterk aan het verjongen is. De cijfers liegen er niet om, de wijk kent een groot aandeel kwetsbare gezinnen. Heel wat van die gezinnen beschikken echter niet over het comfort om hun kroost het plezier van de voetbalclub, muziekschool of jeugdbeweging te laten ontdekken. Op vlak van betaalbare en nabije speelruimte, vrijetijds- en ontspanningsmogelijkheden zijn de noden in de Barakken reëel en (erg) groot. Zeker voor (kwetsbare) kinderen en jongeren, zij zijn de toekomst van de wijk en verdienen alle kansen.

De Barakken heeft een prachtige school, op een unieke locatie, middenin het groen, met een heel divers bereik van kinderen (en ouders). Maar deze school kampt ook met de problematiek van verkleuring en kansarmoede, en staat dus voor een grote uitdaging. Vanuit kennis van de wijk zouden we de troeven van deze school kunnen versterken en oplossingen zoeken voor de noden waar zowel wijk als school mee kampen. Dit is zeker een opportuniteit waar heel wat mee te doen valt. Een school-in-de-buurt kan een opstap zijn naar het uitbouwen van een naschools vrijetijdsaanbod. Tussen al het groen kan plaats zijn voor een pottentuin waar ouders en kinderen met groene vingers aan de slag kunnen. De school kan onderdak bieden voor een mamacafé als veilige oefenplaats voor het Nederlands... Samen met het schoolteam, andere organisaties en het lokaal bestuur willen we zoeken naar duurzame oplossingen waar zowel de school, kinderen, ouders, maar ook de buurt op termijn de vruchten kunnen van plukken.

Emmy Sintobin T 051 24 29 28 | M 0474 91 96 60
emmy.sintobin@samenlevingsopbouw.be

Wat denken inwoners over het thema 'kinderen en jongeren' in de wijk?

Op de Nieuwjaarsdrink: een bewoner in gesprek met de Schepen van mobiliteit

Groeten uit de sector

project Water en Armoede

Met de steun van het Dep. Leefmilieu, Natuur en Energie van de Vlaamse Overheid voert Samenlevingsopbouw Antwerpen provincie een nieuw Vlaams project Water en Armoede uit (tot 31/12). De aanzet van dit project komt vanuit de energieprojecten. Wie te kampen krijgt met energiearmoede heeft vaak ook problemen met de toegang en toevoer van water. De impact daarvan op het functioneren van gezinnen is enorm. In 2012 werden 5 074 huishoudelijke klanten afgesloten van het openbaar waterdistributienetwerk (VMM). Het project Water en Armoede toets de nieuwe maatregelen om waterarmoede te bestrijden op hun efficiëntie en effectiviteit. Er wordt vanuit de ervaring van kwetsbare gebruikers vertrokken. De praktijk van de watermaatschappijen wordt in kaart gebracht om er goede praktijkvoorbeelden uit te distilleren. Er zullen beleidsaanbevelingen geformuleerd worden. Het werkgebied is Vlaanderen. Ervaringen uit West-Vlaanderen zijn ook welkom bij opbouwwerker ellen.dries@samenvlevingsopbouw.be M. 0491 61 92 87

Samenlevingsopbouw: de nieuwe poort staat open

Voor een brede kijk op de sector Samenlevingsopbouw moet je bij de portaalsite zijn. Deze site kreeg recent een bekoorlijke opfrisbeurt, en is zowat de levende encyclopedie van al ons doen en denken in de samenleving. Je kan er grasduinen in het volumineus pakket informatie (ons aanbod, downloads, bibliotheek, e-Dossiers en projecten in uitvoering. Thematisch vind je onze werking gebundeld in de rubrieken wonen, welzijn, onderwijs, stad & dorp. En met een regelmaat komen initiatieven uit gans Vlaanderen in de kijker te staan. Wie graag eens over het muurtje van zijn provincie kijkt, zal beslist watertanden en inspiratie opdoen. www.samenvlevingsopbouw.be

Leeggoed / Vidange

Leeggoed is een project van oa Samenlevingsopbouw Brussel en biedt een oplossing voor de wooncrisis door leegstaande sociale woningen tijdelijk te bezetten. Het is een alternatieve en solidaire woonvorm voor mensen die op de huidige woonmarkt geen huisvesting meer vinden. Er is een precieze bezettingsovereenkomst onderhandeld voor een aantal leegstaande sociale woningen van de sociale woningmaatschappij de Elsense Haard. Finaliteit voor Samenlevingsopbouw Brussel is het concept van deze woonvorm doorheen dit project verder vorm te geven en in Brussel ook beleidsmatig te consolideren. Meer over Leeggoed: <http://www.samenvlevingsopbouw.be/so/e-dossiers/anders-wonen>

Stapstenen tussen huur en koop Community Land Trust

Niet alleen in Brussel, maar overal in België staan CLT's in de steigers. Gent en Bergen staan vandaag het verst. Ook in andere Europese landen wordt CLT onderzocht als een aanvullend antwoord op een lokale wooncrisis. Dit boekje brengt verslag uit van een Europese ontmoeting in Gent en Brussel (juli 2013). Het een volledige en praktijkgerichte inleiding op Community Land Trusts. Thema's zoals de organisatiestructuur, het doelpubliek en de gemeenschapsdimensie binnen CLT's komen aan bod. Dit wordt aangevuld met bijdragen over andere Europese initiatieven en met interviews met mensen uit de Amerikaanse CLT-praktijk. Realisatie: ACW-studiedienst in samenwerking met CLT Brussel, Samenlevingsopbouw Gent, het tijdschrift Terzake, en Coopconsult. [2013]. Download: <http://communitylandtrust.wordpress.com/2013/12/05/stapstenen-tussen-huur-en-koop/>

samenstelling:
katrien.decancq@samenvlevingsopbouw.be

De mijnen

Tragisch was het en van ongezien ondergronds allooi, de manier waarop de Turkse premier Erdogan zo'n maand geleden sprak over de mijnramp in de getroffen stad Soma. Als honderden arbeiders twee kilometer onder de grond omkomen in een al jaren onveilige mijngang door brand, dan is daar een gangbaar woord voor aldus de premier: een arbeidsongeval. Die dingen gebeuren. Dat zegt die grote mijnheer zonder verpinken op een wereldwijd uitgezonden persconferentie de dag zelf. Dat kan het lot zijn van mijnwerkers die hun werk doen, niets en niet meer dan dat.

En met deze woorden transformeert hij de Turkse binnenlandse politiek tot een ongezien gevaarlijk mijnenveld. Nog eentje in een al geteisterde regio.

Erdogan is jammer genoeg geen uitzondering.

Hij doet wat zoveel politici graag doen [al gebeurt het vaak minder grof en met een plezante, zwerige woordkeuze alsof ze even goed een carrière als stand-up-comedian hadden kunnen realiseren]: grenzen maken tussen 'mijn en dijn'. Of met iets meer nuance: onderscheid versterken tussen mij, de mijnen, het mijne en dijn en dat van jou. Die laatste zijn dan de anderen, die anders zijn dan wij. Je bent van ons of je bent het niet. Je hebt het of je hebt het niet. To be or not to be (one of us), Shakespeare après la lettre.

Dat soort mijn-heren spreekt zo:

"Laten wij elkaar goed verstaan: als je niet van ons bent, kunnen we je wel vriendelijk bejegenen.

We zijn namelijk beschaafd.

Zo zijn wij en dat zijn onze rijke tradities.

Maar dat is dan dankzij onze welwillendheid, het is niet jouw verdienste.

En dat lukt zolang 'de mijnen' daar geen last van hebben, geen hinder ondervinden, niet onzeker worden, geen angst voelen. Je kan het ons niet kwalijk nemen dat we deze rijkdom willen beschermen. Meer nog, de mijnen geven daarom aan mij een mandaat."

Politieke macht als de beschermheer van 'mijn en dijn'. Soms tot het land en de mijn ontploft.

En altijd, altijd is het slachtoffer iemand die geen keuze had omdat er gewoonweg te weinig van het zijne was. Mensen als toegevoegde waarde van een Bruto Nationaal Product, als afval tussen de afvalhopen, als leefloners die zogenaamd het schuim van het profijt drinken. We willen er eigenlijk graag vanaf maar hebben ze liever bij de hand, ergens ver onder de grond, ergens dichtbij in bed, ergens illegaal en zwart bezig voor 'mijn' zwarte markt. Naar waarde geveild zoals de naar adem happende vis in een vismijn.

Economie draait op slachtoffers, zo lijkt het wel. En toch is dat niet houdbaar en kost dat stukken van mensen. Letterlijk en figuurlijk.

Nog steeds ontbreekt het idee dat deze bewoonbare planeet gedeeld wordt door ons. Door ons allen. Dat iedereen voor iedereen verantwoordelijk is, zelfs voor de generaties die nog geen handjes of tandjes hebben. Laat staan iets van 'mij' of 'hen'.

De Turkse premier deed een uitspraak. Als het doek valt, als de ware aard boven komt, kan iedereen het zijne denken.

Ik, ik denk er alvast het mijne van. En dat is dan nog het minste wat ik kan doen voor alle voornamen mensen zonder bezittelijk voornaamwoord.

Annick Vansevenant

1. Bezittelijk voornaamwoord
2. Eigendom als zodanig
3. Plaats waar ertsen worden opgegraven
4. Plaats waar per opbod producten worden geveild
5. Explosieve stof, geplaatst in zee of op land

SAMENLEVINGSOPBOUW
West-Vlaanderen

COLOFON

Samenlevingsopbouw
West-Vlaanderen vzw

info.west-vlaanderen@samenvlevingsopbouw.be
www.samenvlevingsopbouw.wvl.be

SECRETARIATEN:

Torhoutsesteenweg 100A 8200 BRUGGE
050 39 37 71

Hoogstraat 98 bus2 8800 RUMBEKE
051 24 29 28

WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER

Veerle Gevaert, Lieze Pareit, Emmy Sintobin,
Dirk Sansen, Katrien Laga, Roeland Demeyere,
Elyne Meulenbergs, Jan Blommaert (hoogleraar),
Hilde Coudenys (SSP Provincie W-Vl.),
Annick Vansevenant (column),
Jan Loeman (cartoon)

EINDREDACTIE

katrien.decancq@samenvlevingsopbouw.be

ADRESBEHEER

dolores.pluym@samenvlevingsopbouw.be

VORMGEVING

FOLIO Brugge

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Chris Verstraete
Torhoutsesteenweg 100 A 8200 Brugge

ABONNEER NU GRATIS

U KRIJGT SURPLUS VOOR HET EERST IN HANDEN?

Dit plezier gunnen we u 4x per jaar!

voor **GRATIS ABONNEMENT SURPLUS**

mail dolores.pluym@samenvlevingsopbouw.be

met vermelding: abonnement SurPLUS

+ naam en adres

ADRESWIJZIGING ABONNEES

dolores.pluym@samenvlevingsopbouw.be